

Vztah k náboženské víře v Pardubickém kraji

Předkládaný analytický materiál navazuje na publikaci „[Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – Pardubický kraj – analýza výsledků](#)“ vydanou v září roku 2013. Vzhledem k tomu, že díky sčítání lidu jsou za oblast vztahu k náboženské víře k dispozici podrobnější údaje, lze provést detailnější hodnocení.

Shrnutí základních poznatků

- Otázku vztahu k náboženské víře zodpověděla polovina obyvatel Pardubického kraje.
- Podíl věřících v kraji se blíží republikovému průměru, nejvyšší zastoupení věřících je v jeho jižní části.
- Nejsilnější vztah k náboženské víře má nejstarší generace, s klesajícím věkem se podíl věřících snižuje.
- Ženy mají k náboženské víře bližší vztah než muži.
- Věřící ženy všech věkových skupin mají více dětí.
- Mezi věřícími je nižší podíl osob se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených než v celé populaci kraje.
- Nejčastěji vyznávanou církví je Církev římskokatolická.
- Na otázku víry častěji odpověděly ženy, osoby s vyšším vzděláním a obyvatelé větších měst.

1. Vztah k náboženské víře

Otázku vztahu k náboženské víře zodpověděla polovina obyvatel kraje

Sčítání lidu domů a bytů je jedinečným zdrojem informací o vztahu obyvatel k náboženskému vyznání. Odpověď na tuto otázku byla při sčítání v roce 2011 dobrovolná. Z celkového počtu obyvatel Pardubického kraje se pouze 55 % osob rozhodlo na tuto otázku odpovědět. V následující analýze se do hodnocení a výpočtů zahrnuje pouze ta část obyvatel kraje, která údaje o vztahu k náboženství uvedla.

Podíl věřících v Pardubickém kraji se blíží republikovému průměru

Z obyvatel kraje, kteří otázku náboženského vyznání zodpověděli, uvedlo 64 % osob, že nevyznávají žádnou náboženskou víru. Za věřící se označilo 36 % obyvatel kraje. Více než dvě třetiny věřících se hlásí k určité církvi nebo náboženské společnosti, jedna třetina věřících se nehlásí ke konkrétní církvi. Podíl věřících v Pardubickém kraji se blíží republikovému průměru (38 %).

2. Vztah k náboženské víře podle věku

Nejsilnější vztah k náboženské víře má nejstarší generace

Nejvyšší zastoupení věřících (69 %) je mezi osobami ve věku 70 a více let. Vysoký podíl věřících (53 %) je také u věkové skupiny 60 až 69 let. Mezi příslušníky ostatních věkových skupin je zastoupení věřících výrazně nižší a s klesajícím věkem se podíl věřících snižuje. U věku 50 až 59 let se za věřící označilo ještě 35 % osob, které otázku víry zodpověděly. Ve věkové skupině 20 až 49 let to byla přibližně třetina. Nejmladší generace se k náboženské víře hlásí z méně než jedné čtvrtiny. U dětí ve věku 0 až 14 let (především u nejmenších dětí) lze předpokládat, že sčítací formuláře za děti vyplňovali rodiče.

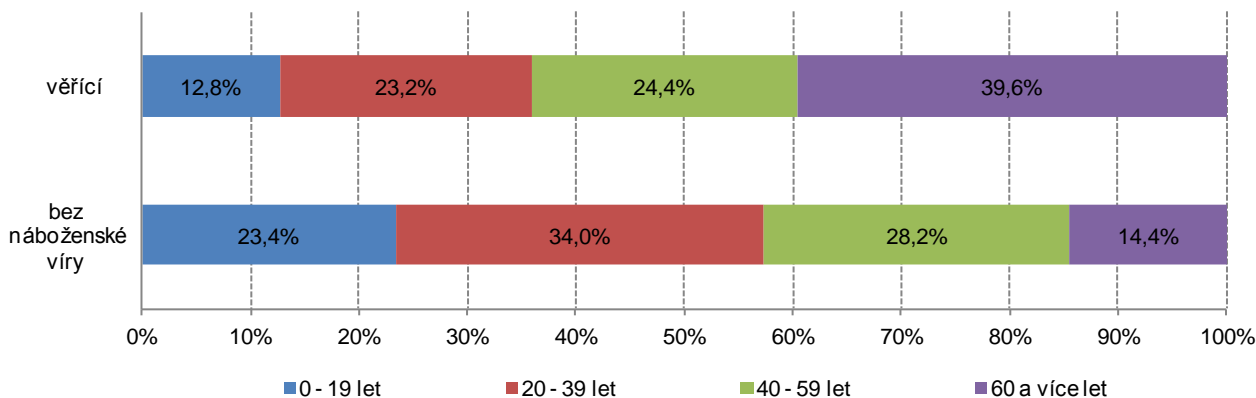
Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře a věku

	Věřící		v tom				Bez náboženské víry	
			věřící nehlásící se k církvi, náboženské společnosti		věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti			
	celkem	%	celkem	%	celkem	%	celkem	%
Celkem	100 990	36,1	30 840	30,5	70 150	69,5	178 566	63,9
z toho ve věku:								
0 - 14	8 862	23,1	2 068	23,3	6 794	76,7	29 511	76,9
15 - 19	4 049	24,8	1 365	33,7	2 684	66,3	12 267	75,2
20 - 29	10 085	26,9	4 069	40,3	6 016	59,7	27 461	73,1
30 - 39	13 273	28,6	5 508	41,5	7 765	58,5	33 077	71,4
40 - 49	11 290	30,6	4 482	39,7	6 808	60,3	25 569	69,4
50 - 59	13 335	35,1	4 810	36,1	8 525	63,9	24 626	64,9
60 - 69	18 029	53,1	4 773	26,5	13 256	73,5	15 942	46,9
70 a více	21 933	69,1	3 716	16,9	18 217	83,1	9 801	30,9

Tři čtvrtiny věřících ve věku 60 a více let se hlásí ke konkrétní církvi

Ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti se nejčastěji hlásí příslušníci nejstarší generace, mezi 60letými a staršími jsou to více než tři čtvrtiny věřících. U střední a mladší generace se ke konkrétní víře hlásí přibližně 60 % věřících. Vyšší podíl je u dětí ve věku 0 až 14 let, u kterých rodiče zřejmě častěji uváděli konkrétní církev.

Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře a věku (z uvedených hodnot)

Dvě pětiny věřících jsou ve věku 60 a více let

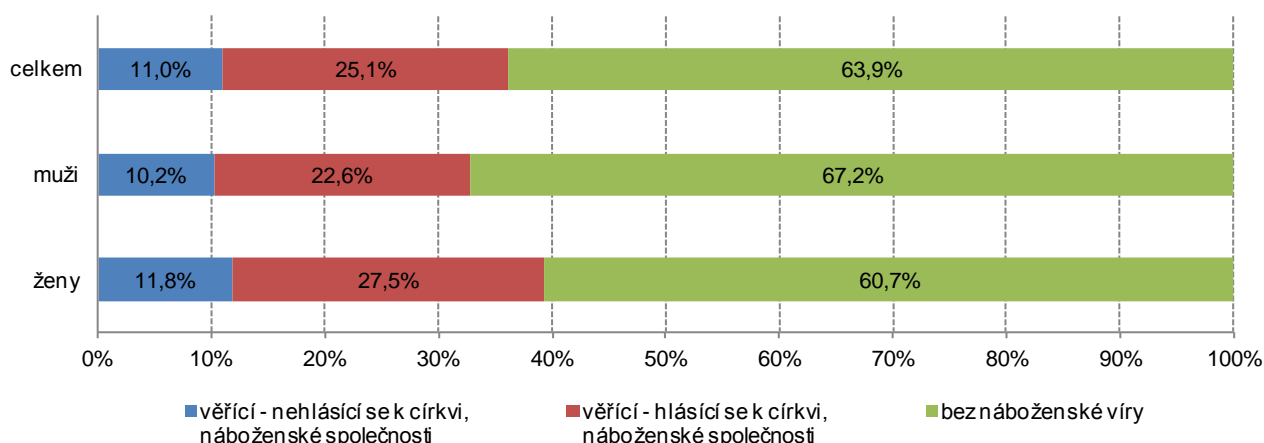
Mezi věřícími je nejsilněji zastoupena věková skupina 60 a více let, a to 40 %. Věkové skupiny 40 až 59 let a 20 až 39 let mají shodně přibližně čtvrtinový podíl. Nejnižší zastoupení má mezi věřícími nejmladší věková skupina. U obyvatel kraje, kteří uvedli, že jsou bez náboženské víry, má největší podíl věková skupina 20 až 39 let (34 %). Přibližně čtvrtinový podíl má nejmladší věková skupina a osoby ve věku 40 až 59 let. Nejméně jsou zastoupeni příslušníci nejstarší generace.

3. Vztah k náboženské víře podle pohlaví, věku a nejvyššího ukončeného vzdělání

Ženy mají k náboženské víře bližší vztah

V ženské části populace je o 6,5 procentního bodu vyšší zastoupení věřících než mezi muži. Ženy se také častěji než muži hlásí ke konkrétní víře nebo náboženské společnosti. Podíl věřících hlásících se ke konkrétní církvi je mezi ženami 28%, u mužů je to o 5 procentních bodů méně. Zastoupení věřících, kteří nevyznávají konkrétní víru, je u obou pohlaví srovnatelné.

Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře a pohlaví (z uvedených hodnot)

Nejstarší generace žen se nejčastěji hlásí ke konkrétní církvi

Věřící, kteří se hlásí ke konkrétní církvi, mají mezi ženami silnější zastoupení především ve vyšších věkových kategoriích. Ve věku 60 a více let je mezi ženami o 8 procentních bodů více věřících vyznávajících konkrétní víru než mezi muži. Ve střední generaci je rozdíl minimální a u věku 15 až 19 let je dokonce více věřících s konkrétní vírou mezi muži než mezi ženami. Věřící, kteří nepatří ke konkrétní církvi, jsou u obou pohlaví poměrně rovnoměrně zastoupeni ve všech věkových skupinách.

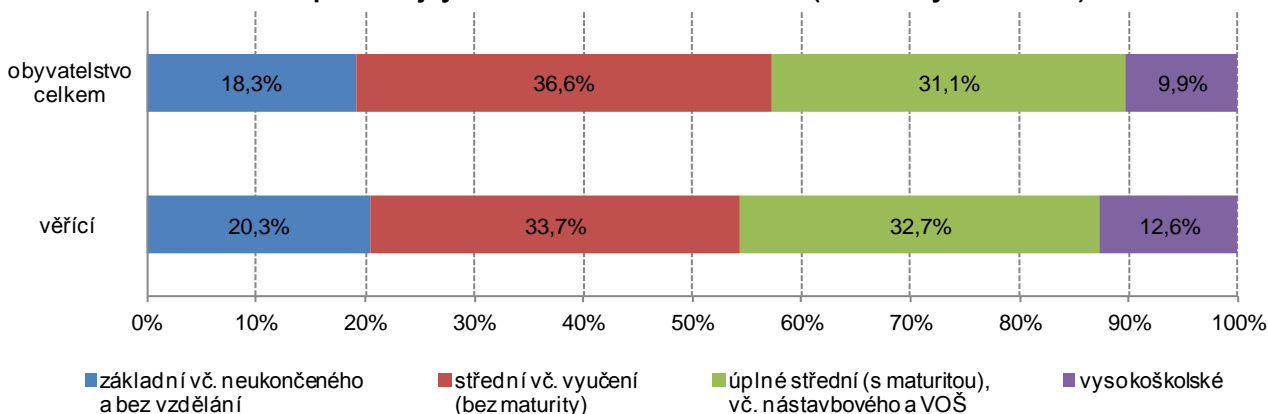
Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře, pohlaví a věku

	Muži				Ženy			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		věřící nehlásící se k církvi, náboženské společnosti	věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti	bez náboženské víry		věřící nehlásící se k církvi, náboženské společnosti	věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti	bez náboženské víry
Celkem	136 582	10,2	22,6	67,2	142 974	11,8	27,5	60,7
z toho ve věku:								
0 - 14	19 751	5,2	17,2	77,6	18 622	5,6	18,2	76,1
15 - 19	8 398	8,0	16,6	75,4	7 918	8,7	16,3	75,0
20 - 29	19 052	10,0	16,1	73,9	18 494	11,7	16,0	72,3
30 - 39	23 660	11,2	16,2	72,6	22 690	12,6	17,3	70,1
40 - 49	18 336	11,2	17,9	70,9	18 523	13,2	19,0	67,8
50 - 59	18 834	11,4	20,2	68,4	19 127	13,9	24,7	61,4
60 - 69	16 031	12,9	34,9	52,2	17 940	15,1	42,7	42,2
70 a více	12 284	11,5	52,4	36,1	19 450	11,9	60,6	27,6

Mezi věřícími je vyšší podíl osob se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním než v celé populaci

Mezi věřícími jsou více zastoupeny osoby se základním vzděláním, než je tomu v celé populaci. To lze vysvětlit vysokým podílem osob nejvyšší věkové kategorie, mezi kterými je základní vzdělání častěji nejvyšším dosaženým stupněm vzdělání. Mezi věřícími je také vyšší podíl osob se středním vzděláním s maturitou nebo vysokoškolským vzděláním než v celé populaci Pardubického kraje. Podíl osob, které ukončily svá studia maturitní zkouškou, je mezi věřícími téměř o 2 procentní body a podíl vysokoškolsky vzdělaných dokonce o 3 procentní body vyšší než mezi obyvateli ve věku 15 a více let celkem. Tento fakt může být ovlivněn tím, že osoby s vyšším ukončeným vzděláním častěji uvedly svůj vztah k náboženské víře.

Obyvatelstvo celkem a věřící ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (z uvedených hodnot)

4. Věřící hlásící se k církvi nebo náboženské společnosti

Tři čtvrtiny věřících, kteří uvedli konkrétní církev, se hlásí k Církvi římskokatolické

Nejčastější církví je Církev římskokatolická, ke které se hlásí 72 % věřících, kteří uvedli konkrétní církev. Poměrně vysoké zastoupení mají také věřící hlásící se k Českobratrské církvi evangelické (7,2 %) a Církvi československé husitské (3 %). Z dalších církví nebo náboženských společností dosáhli jednaprocentního zastoupení věřící hlásící se k Církvi bratrské a Pravoslavné církvi v českých zemích.

Muži se častěji hlásí k buddhismu nebo islámu

Ženy mají nejvyšší zastoupení mezi věřícími, kteří se hlásí k Církvi československé husitské nebo k Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi. Naopak nejnižší zastoupení žen je mezi věřícími, kteří se přihlásili k buddhismu nebo islámu.

Věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti podle pohlaví, věku a náboženské víry

	Věřící hlásící se k církvi celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)			
			0 - 19	20 - 39	40 - 59	60 a více
Celkem	70 150	56,0	13,5	19,6	21,9	44,9
z toho:						
Apoštolská církev	112	54,5	34,8	34,8	26,8	3,6
Bratrská jednota baptistů	130	56,9	13,8	29,2	27,7	29,2
Církev adventistů sedmého dne	307	52,4	18,6	31,6	26,7	23,1
Církev bratrská	745	52,2	27,9	31,7	21,6	18,8
Církev československá husitská	2 135	62,5	4,8	7,8	16,4	70,9
Církev Křesťanská společenství	253	58,5	13,4	31,6	32,4	22,5
Církev řeckokatolická	303	59,7	11,9	28,7	21,1	38,0
Církev římskokatolická	50 524	56,7	14,3	18,1	21,1	46,4
Českobratrská církev evangelická	5 042	56,1	10,5	16,5	23,3	49,7
Jednota bratrská	138	50,0	26,1	35,5	15,9	22,5
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	374	61,2	9,4	34,0	36,6	20,1
Pravoslavná církev v českých zemích	800	46,5	11,3	52,5	27,6	8,1
Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice	112	46,4	20,5	49,1	22,3	8,0
islám	142	31,0	7,0	61,3	29,6	1,4
buddhismus	193	25,9	7,3	67,9	21,8	3,1

Tradiční církve vyznává především nejstarší generace

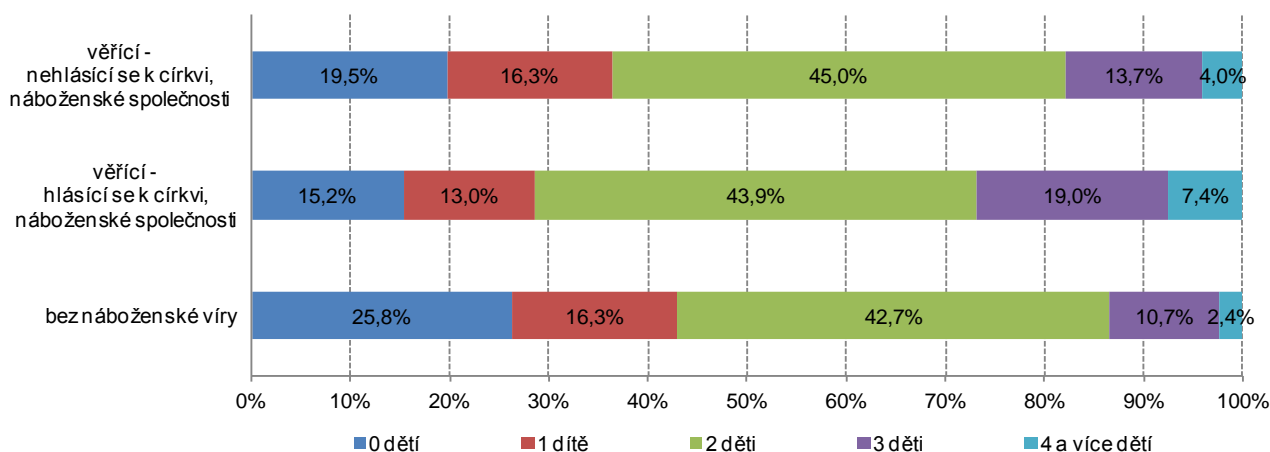
K třem nejčastěji vyznávaným církvím se hlásí především příslušníci nejstarší generace. Církev československá husitská má 71 % věřících ve věku 60 a více let. Střední generace je nadprůměrně zastoupena mezi věřícími hlásícími se k Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi. Věřící ve věku 20 až 39 mají silné zastoupení mezi vyznavači buddhismu a islámu.

5. Ženy podle vztahu k náboženské víře a počtu živě narozených dětí

Věřící ženy mají více dětí

Věřící ženy jsou méně často bezdětné než ženy, které uvedly, že nevyznávají žádné náboženství. Mezi věřícími ženami patřícími ke konkrétní církvi je o 10 procentních bodů méně žen bezdětných než mezi ženami bez náboženské víry. Naopak mezi věřícími ženami s konkrétní vírou je o 8 procentních bodů více žen se třemi dětmi a o 5 procentních bodů více žen se čtyřmi a více dětmi, než je tomu u žen bez náboženské víry.

Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí a vztahu k náboženské víře (z uvedených hodnot)

Největší rozdíl v počtu živě narozených dětí mezi věřícími ženami a ženami bez víry je u střední generace

Mezi věřícími ženami je počet živě narozených dětí na tisíc žen o téměř 400 vyšší než u žen, které jsou bez víry, a o 200 vyšší než u žen ve věku 15 a více let celkem. Tento fakt je částečně ovlivněn tím, že mezi věřícími je silněji zastoupena starší generace žen, které měly obecně více dětí. Počet živě narozených dětí na tisíc žen je u věřících vyšší ve všech věkových kategoriích; rozdíl je nejvyšší u střední generace (věk 40 až 59 let), nejnižší u mladých žen ve věku 15 až 29 let.

Věřící ženy mají častěji tři a více dětí

U nejmladší věkové skupiny žen (15 až 29 let) je mezi věřícími a ženami bez víry nejmenší rozdíl v počtu dětí. Z toho vyplývá, že současný trend zvyšování věku vstupu do manželství a narození prvního dítěte téměř nezávisí na vztahu žen k náboženské víře. Největší rozdíl v počtu dětí je u věku 40 až 49 let. Podíl věřících žen této věkové skupiny, které mají tři a více dětí, je o 11 procentních bodů vyšší než u žen bez víry. Naopak podíl žen tohoto věku, které mají dvě děti, je u žen bez náboženské víry o 10 procentních bodů vyšší než u věřících. Ve všech věkových skupinách (kromě věku 15 až 29 let) platí, že věřící ženy mají častěji tři a více dětí, ženy bez víry jedno nebo dvě děti.

Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí, náboženské víry a věku

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Věřící								
Celkem	51 766	16,5	14,0	44,2	17,4	6,4	1,5	1 861
z toho ve věku:								
15 - 29	7 101	75,0	11,7	6,1	0,7	0,2	6,3	287
30 - 39	6 794	16,8	20,9	44,5	13,0	3,8	0,9	1 673
40 - 49	5 963	6,5	13,2	51,2	20,4	8,1	0,5	2 146
50 - 59	7 389	4,8	10,0	53,4	23,5	7,6	0,7	2 228
60 - 69	10 366	4,9	11,9	53,4	22,5	6,9	0,5	2 176
70 a více let	14 089	5,7	16,0	48,9	19,8	8,9	0,8	2 156
Bez náboženské víry								
Celkem	72 586	25,8	16,3	42,7	10,7	2,4	2,1	1 475
z toho ve věku:								
15 - 29	19 311	77,5	11,2	4,6	0,4	0,1	6,2	234
30 - 39	15 896	14,2	25,6	50,3	7,9	1,4	0,5	1 570
40 - 49	12 560	4,3	16,1	61,0	15,0	3,2	0,4	1 982
50 - 59	11 738	3,8	12,8	61,1	18,4	3,6	0,4	2 063
60 - 69	7 574	3,9	14,0	58,9	18,6	4,2	0,5	2 070
70 a více let	5 361	4,0	18,7	52,2	18,3	6,3	0,4	2 082

6. Vztah k náboženské víře z územního pohledu a podle velikosti obce

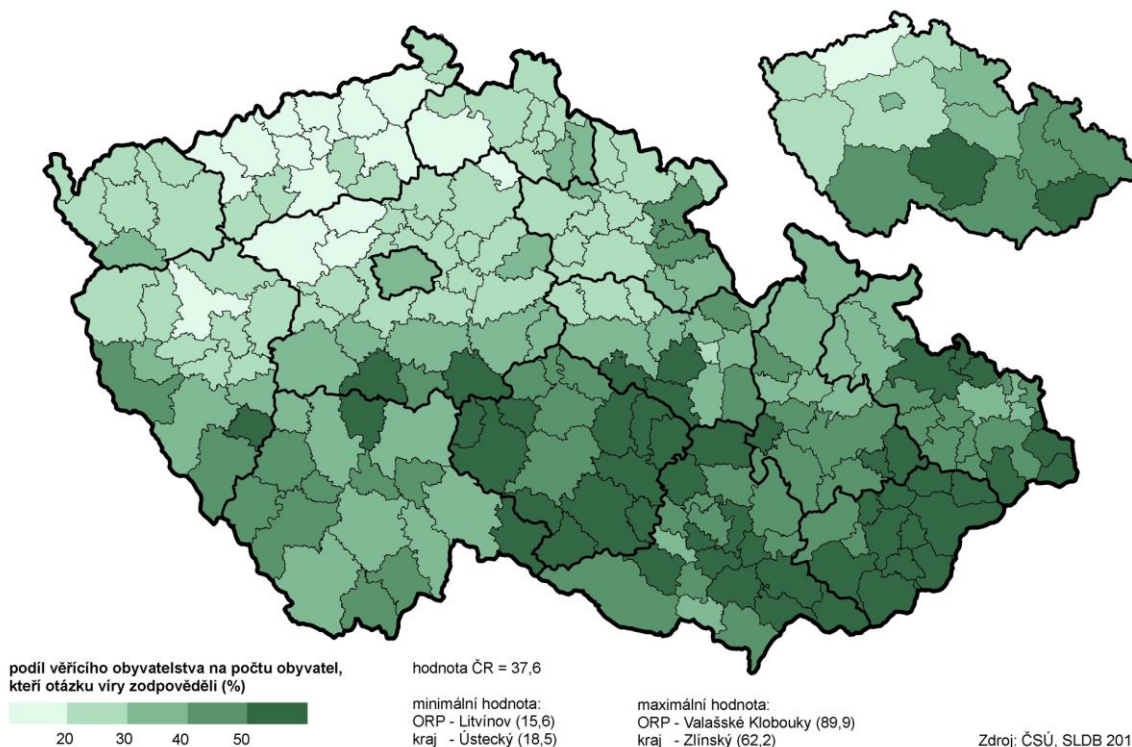
Mezi kraji ČR jsou velké rozdíly v podílu věřících

Mezi kraji České republiky jsou v podílu věřících velké rozdíly. V krajích, které leží na severozápadě republiky, je religiozita podstatně nižší než na jihovýchodě. Nejnižší podíl věřících je mezi obyvateli Ústeckého kraje (19 %), nejvyšší ve Zlínském kraji (62 %). Mezi obyvateli Pardubického kraje je zastoupení věřících 36% a blíží se průměru celé republiky. Z českých krajů vykazuje Pardubický kraj druhou nejvyšší úroveň religiozity (po kraji Jihočeském). Severní část kraje patří k území ČR s nižším podílem věřících, na jihu kraje je pak religiozita poměrně vysoká.

Nejvyšší zastoupení věřících je v jižních oblastech kraje

Nejvyšší zastoupení věřících je na Poličsku (56 %), Litomyšlsku (55 %) a Hlinecku (51 %), kde se také věřící nejčastěji hlásí ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti. Nejnižší podíl věřících je pak na Přeloučsku (25 %), Česotřebovsku, Pardubicku a Holicku (shodně 28 %).

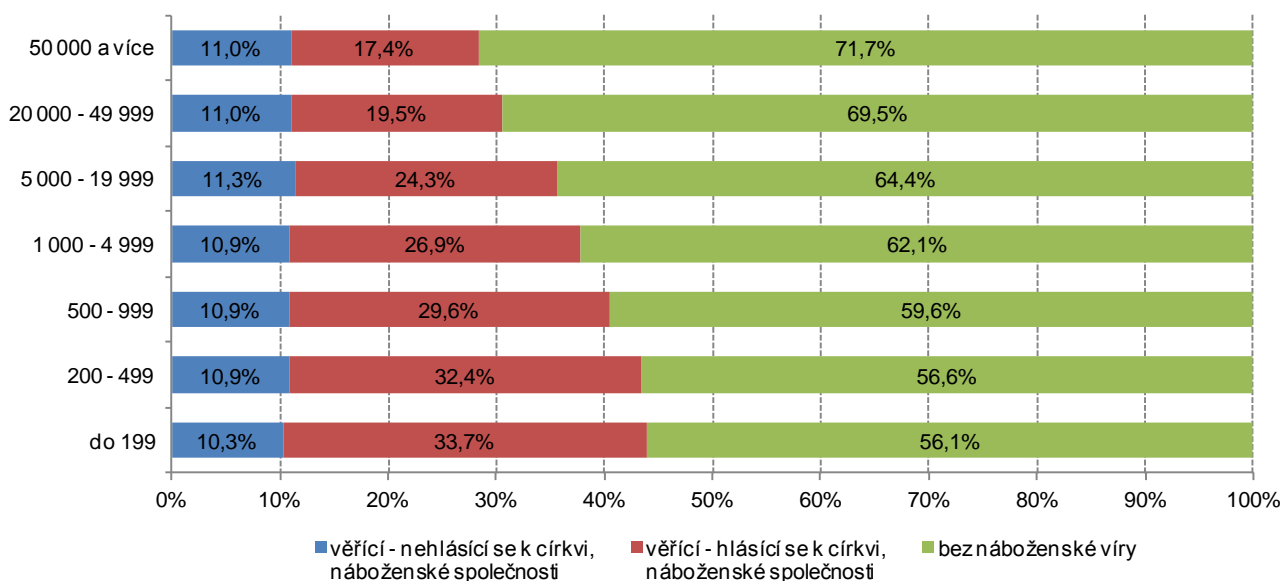
Věřící obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích
(z uvedených hodnot)

Podíl věřících, kteří se nehlásí ke konkrétní církvi, nezávisí na velikosti obce

Z hlediska velikosti obce platí, že relativně nejvíce věřících žije v menších obcích (do 1 000 obyvatel). Nejnižší zastoupení mají věřící v krajském městě (jediná obec s počtem obyvatel 50 tisíc a více) a ve městě Chrudim (jediný zástupce velikostní skupiny 20 – 50 tisíc obyvatel). Rozdíl je především u věřících, kteří se hlásí ke konkrétní církvi. V malých obcích je jejich zastoupení přibližně třetinové, v krajském městě je to 17 %. Podíl věřících, kteří se nehlásí ke konkrétní víře, se s počtem obyvatel obce téměř nemění, ve všech velikostních skupinách obcí dosahuje srovnatelně 11 %.

Obyvatelstvo podle náboženské víry a velikostních skupin obcí
(z uvedených hodnot)

Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře a správních obvodů ORP

	Věřící		v tom				Bez náboženské víry	
			věřící nehlásící se k církvi, náboženské společnosti		věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti			
	celkem	%	celkem	%	celkem	%	celkem	%
Celkem	100 990	36,1	30 840	30,5	70 150	69,5	178 566	63,9
v tom správní obvody ORP:								
Hlinsko	5 629	51,1	1 236	22,0	4 393	78,0	5 384	48,9
Chrudim	15 823	36,7	4 679	29,6	11 144	70,4	27 328	63,3
Holice	2 582	27,6	938	36,3	1 644	63,7	6 777	72,4
Pardubice	19 730	27,6	7 678	38,9	12 052	61,1	51 716	72,4
Přelouč	3 239	25,4	1 156	35,7	2 083	64,3	9 528	74,6
Litomyšl	8 307	54,9	1 541	18,6	6 766	81,4	6 834	45,1
Moravská Třebová	5 718	40,5	1 787	31,3	3 931	68,7	8 390	59,5
Polička	5 895	56,0	1 141	19,4	4 754	80,6	4 630	44,0
Svitavy	5 741	34,7	1 955	34,1	3 786	65,9	10 807	65,3
Česká Třebová	2 868	27,5	1 131	39,4	1 737	60,6	7 568	72,5
Králíky	1 683	37,7	595	35,4	1 088	64,6	2 778	62,3
Lanškroun	4 651	38,5	1 280	27,5	3 371	72,5	7 444	61,5
Ústí nad Orlicí	5 388	36,4	1 686	31,3	3 702	68,7	9 409	63,6
Vysoké Mýto	6 446	36,0	1 976	30,7	4 470	69,3	11 470	64,0
Žamberk	7 290	46,2	2 061	28,3	5 229	71,7	8 503	53,8

7. Obyvatelé kraje, kteří svůj vztah k náboženské víře neuvedli

Vyšší podíl obyvatel, kteří na otázku víry odpověděli, je v krajích s vyšší religiozitou

Z celkového počtu obyvatel Pardubického kraje (512 tisíc) se téměř polovina (232 tisíc) rozhodla svůj vztah k náboženské víře neuvést. Podíl obyvatel kraje, kteří na tuto otázku neodpověděli (45,4 %), se blížil hodnotě za celou republiku (44,7 %). Vyšší zastoupení obyvatel, kteří otázku náboženské víry zodpověděli, bylo v krajích s vyšší religiozitou.

Ženy uvedly svůj vztah k víře častěji než muži

Mezi muži je podíl osob, které svůj vztah k víře neuvedly, vyšší (45,9 %) než mezi ženami (44,9 %). Na otázku se rozhodli neodpovědět především obyvatelé kraje ve věku 50 až 69 let a děti ve věku 0 až 14 let. Je pravděpodobné, že za děti vyplňovali sčítací formuláře rodiče, kteří především u malých dětí považovali zodpovězení této otázky za předčasné. Největší podíl osob, které svůj vztah k náboženství uvedly, je ve věku 70 a více let. Uvedené věkové rozložení je u obou pohlaví srovnatelné.

Vzdelanější osoby odpověděly na otázku víry častěji

Z pohledu nejvyššího ukončeného vzdělání platí, že se zvyšujícím se stupněm vzdělání klesá zastoupení osob, které svůj vztah k víře neuvedly. Mezi osobami se základním vzděláním byl tento podíl 48%, mezi vysokoškolsky vzdělanými pouze 30%.

Mezi obyvateli krajského města je nejvyšší podíl osob, které otázku náboženství zodpověděly

Relativně nejvíce osob, které svůj vztah k náboženství nechtěly uvádět, žije v nejmenších obcích (podíl 48,3 %). S tím jak roste počet obyvatel obce, klesá podíl osob, které otázku náboženství nezodpověděly. V krajském městě, které jako jediné reprezentuje velikostní skupinu obcí s 50 tis. a více obyvateli, je podíl neuvedených odpovědí pouze 42,7 %. Z územního hlediska je nejvyšší na Králicku (48,8 %) a Přeloučsku (47,8 %), nejnižší pak na Českotřebovsku (42,7 %) a Litomyšlsku (42,8 %).

Použité zdroje dat:

- [Obyvatelstvo podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Česká republika a kraje](#)
- [Obyvatelstvo, domy, byty a domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - ČR, kraje, okresy, SO ORP, správní obvody Prahy a města \(sídla SO ORP\)](#)
- [Plodnost žen podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Pardubický kraj](#)

Kontaktní osoba:

Ing. Martina Myšková
KS ČSÚ v Pardubicích
Oddělení informačních služeb
tel.: 466 743 421
e-mail: martina.myskova@czso.cz